

Riigikogu majanduskomisjoni istungi protokoll nr 198

Tallinn, Toompea

Neljapäev, 4. juuni 2026

Algus 14.00, lõpp 15.57

Juhataja: Marek Reinaas (esimees)

Protokollija: Maria Haas (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Aleksei Jevgrafov, Mario Kadastik, Tõnis Mölder, Valdo Randpere (Õnne Pillaku asendusliige), Urmas Reinsalu (Mart Maastiku asendusliige), Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi

Komisjoni ametnikud: Eve-Ly Kübard (nõunik-sekretariaadijuhataja), Mari Tänav (nõunik), Kiia Väli (konsultant)

Puudusid: Jaak Aab, Rene Kokk ja Reili Rand

Kutsutud: Rahandusministeeriumi riigi osaluspoliitika ja riigihangete osakonna nõunik Laura Frolov (1. päevakorrapunkt); Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ettevõtluskeskkonna ja tööstuse osakonna ettevõtluskeskkonna valdkonnajuht Triinu Sillamaa (2. päevakorrapunkt); Kliimaministeeriumi liikuvuse arengu ja investeringute osakonna digitranspordi valdkonnajuht Enriko Laanemäe (3. päevakorrapunkt); Riigikogu liige ja Isamaa fraktsiooni esindaja Urmas Reinsalu, Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi regionaalarengu asekanstler Sigrid Soomlais, regionaalpoliitika osakonna valdkonnajuht (piirkondlik elukeskkond) Kaire Luht ning sama osakonna nõunik Taavi Kurvits (4. päevakorrapunkt)

Päevakord:

1. Vabariigi Valitsuse algatatud riigihangete seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (788 SE) teise lugemise ettevalmistamine
2. Vabariigi Valitsuse algatatud tarbijakaitseseaduse ja lõhkematerjaliseaduse muutmise seaduse eelnõu (779 SE) teise lugemise ettevalmistamine
3. Vabariigi Valitsuse algatatud energiamajanduse korralduse seaduse täiendamise seaduse eelnõu (812 SE) teise lugemise ettevalmistamine
4. Vabariigi Valitsuse algatatud postiseaduse, konkurentsiseaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seaduse eelnõu (781 SE) teise lugemise ettevalmistamine
5. Riigikogu liikmete Valdo Randpere, Madis Timpsoni ja Marek Reinaasi algatatud liiklusseaduse muutmise seaduse eelnõu (835 SE) teise lugemise ettevalmistamine
6. Info ja muud küsimused

1. Vabariigi Valitsuse algatatud riigihangete seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (788 SE) teise lugemise ettevalmistamine

Marek Reinaas sõnas sissejuhatuseks, et eelnõu 788 SE esimene lugemine Riigikogu täiskogus toimus 13. märtsil 2026. aastal. Eelnõu menetlusest teavitati huvirühmasid. Riigikogust muudatusettepanekuid (ME) eelnõule ei laekunud. Oma seisukohad eelnõule esitatud ettepanekutele ja arvamustele esitas juhtivkomisjonile eelnõu algataja esindajana Rahandusministeerium. Ministeerium esitas ka oma täiendavad ettepanekud eelnõule. 18. mail toimus majanduskomisjoni kaasamisistung, kus osalesid Rahandusministeeriumi ja huvirühmade esindajad. Komisjonis toimunud arutelu tulemusena on valminud ME-de loetelu kavand. Loetellu on kantud 5 ME-d, mis on juhtivkomisjoni ettepanekud. ME-s nr 4 on arvestatud Ignitis Reneweble Estonia OÜ ettepanekuga.

Järgnevalt asuti ME-de tutvustamise ja seisukohtade kujundamise juurde.

1. Täiendada eelnõu § 1 uue punktiga 4, muutes järgnevate punktide numeratsiooni vastavalt ja sõnastada see järgmiselt:

„4) paragrahvi 9 lõikes 8 asendatakse sõnad „oma veebilehel“ sõnaga „registris“;.

***Selgitus:** Kehtiva riigihangete seaduse (RHS) § 9 lõike 8 kohaselt avaldab hankija iga-aastase hankeplaani oma veebilehel viivitamata pärast selle kinnitamist. Riigihangete registrisse on arendatud hankeplaani moodul, mis on kasutusel 2026. aasta aprillist. Hankeplaani moodul on mugav viis hankeplaani registris koostada, kooskõlastada ja avaldada ning siduda konkreetset hanked hankeplaaniga. Hankeplaani on võimalik registrisse üles laadida ka olemasoleva failina (nt Exceli/CSV failist). Hankeplaani avaldamise eesmärk on teavitada turgu eesolevatest hangetest, mis aitab ettevõtjatel oma tööd paremini ette planeerida ja valmistuda hangetel osalemiseks. Hankeplaanide koondamine ühte keskkonda annab ettevõtjatele parema ja kompaktsema ülevaate eesolevatest hangetest. Kui praegu tuleb huvitavate hankeplaanidega tutvumiseks külastada mitmeid erinevaid veebilehti, siis registris on hankeplaanid kõik samas formaadis, mis muudab tulevatest riigihangetest ülevaate saamise kiiremaks. Lisaks saab registris hankeplaanide erinevate filtrite abil mugavalt otsida.*

Registris hankeplaanide avaldamisega seotud muudatus on kavandatud jõustuma järgmise aasta algusest (vt ME nr 5, eelnõu § 6 lg 2). Hankeplaanid koostatakse ja kinnitatakse hankijate poolt tavapäraselt kalendriaasta alguses kogu eelseisva aasta kohta. Registris avaldamise kohustuse jõustumine 1. jaanuaril 2027. a võimaldab hankijatel alustada hankeplaani avaldamist registris uue korra kohaselt ning eelarve- ja planeerimistsükli algusest.

Majanduskomisjon (Rahandusministeeriumi ettepanek)

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Aleksei Jevgrafov, Mario Kadastik, Tõnis Mölder, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi).

2. Eelnõu § 1 punktid 34 ja 35 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„34) paragrahvi 45 lõiked 1 ja 1¹ _____ muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

”(1) Kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti, toimub kogu riigihankega seotud teabevahetus hankija ja ettevõtja vahel, sealhulgas riigihanke alusdokumentide kättesaadavaks

tegumine ning pakkumuse, taotluse ja selgituste esitamine, elektrooniliselt, kui riigihanke eeldatav maksumus on vähemalt võrdne lihthanke piirmääraga.

(1¹) Raamlepingu või dünaamilise hankesüsteemi alusel hankelepingu sõlmimisel kohaldatakse käesoleva paragrahvi lõiget 1 juhul, kui hankelepingu eeldatav maksumus on vähemalt võrdne lihthanke piirmääraga.”;

35) paragrahvi 45 lõiked _____ 7¹ ja 7² muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

”(7¹) Hankija tutvub pakkumuste või taotluste sisuga alles pärast nende esitamise tähtpäeva saabumist, kui riigihanke eeldatav maksumus on vähemalt võrdne lihthanke piirmääraga.

(7²) Raamlepingu või dünaamilise hankesüsteemi alusel hankelepingu sõlmimisel kohaldatakse käesoleva paragrahvi lõiget 7¹ juhul, kui hankelepingu eeldatav maksumus on vähemalt võrdne lihthanke piirmääraga.”;“.

Selgitus: Eelnõu § 1 punktides 34 ja 35 tehakse tehniline muudatus, sätete mõtet ega sisu ei muudeta. Eelnõu parema loetavuse ja selguse eesmärgil antakse muudetavate RHS § 45 lõigete 1, 1¹, 7¹ ja 7² terviktekstid.

Majanduskomisjon

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Aleksei Jevgrafov, Mario Kadastik, Tõnis Mölder, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi).

3. Asendada eelnõu § 1 punktis 63 muudetava riigihangete seaduse § 115 lõikes 2 tekstiosa “500 000 eurot või rohkem” tekstiosaga “vähemalt 500 000 eurot”.

Selgitus: Eelnõuga muudetava RHS § 125 lõikes 5 (eelnõu § 1 p 79) viidatakse RHS §-le 115 ning kasutatakse rahalise piirmäärale viitamisel sõnu “vähemalt 500 000 eurot”. Paragrahvis 115 aga kasutatakse piirmäärale viitamisel sõnu “500 000 eurot või rohkem”. Normitehnika käsiraamatu kohaselt on soovituslik kasutada seaduses läbivalt ühesugust sõnastust, et välistada tõlgendusprobleemid. Seepärast sätete (§ 1 p 63 ja p 79) sõnastused ühtlustatakse, p 63 sisu ei muudeta.

Majanduskomisjon

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Aleksei Jevgrafov, Mario Kadastik, Tõnis Mölder, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi).

4. Täiendada eelnõu § 1 uue punktiga 83, muutes järgnevate punktide numeratsiooni vastavalt ja sõnastada see järgmiselt:

“(83) paragrahvi 154 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Tegevuse avatus otsesele konkurentsile määratakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/25/EL artikli 35 kohaselt Rahandusministeeriumi või hankija taotluse alusel.”;“.

Selgitus: Muudatusettepanekuga antakse hankijatele õigus esitada Euroopa Komisjonile taotlus riigihangete erandi saamiseks. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/25/EL (edaspidi direktiiv) võimaldab liikmesriigis teatavaid tegevusi gaasi, soojuse, elektri, vee, transpordi ja postiteenuse sektoris vabastada riigihangete reeglitest, kui need tegevused on liikmesriigis konkurentsile avatud tegevused. Seda, kas vastav tegevus vabastatakse konkreetsetes liikmesriigis riigihangete reeglitest, otsustab Euroopa Komisjon (RHS § 154 lg 1).

Euroopa Komisjoni ametliku veebilehe andmetel on komisjon elektri sektoris riigihangete tegemisest vabastamise heaks kiitnud vähemalt järgmistes liikmesriikides: Itaalia, Leedu, Tšehhi, Saksamaa, Austria, Rootsi, Holland ja Soome¹. Muudatusettepaneku eesmärk on vabastada ka Eestis taastuvenergia tootmise ja selle võrku müümisega seonduvad tegevused riigihangete reeglitest. Selleks tuleb luua sarnaselt teiste riikide õigusruumile vastav võimalus ka sektori tegutsevale turuosalisele.

Erandi saamine tooks märgatavat kasu energia tootmise turule tervikuna. Erandi saamine vähendaks hetkel eksisteerivaid turutõrkeid, sest siin tegutsevad turuosaliselised tegutseksid ühetaoliste reeglite kohaselt. Väiksem administratiivne koormus loob eeldused täiendavateks investeeringuteks ning suuremaks konkurentsiks. Samuti aitab taastuvate energiaallikate suurendamine ja mitmekesistamine riigil endal omakorda täita ELi poolt seatud eesmärgid. Sektoris tegutsevate ettevõtete sisemised kontrollimehhanismid on piisavad, et tagada hangete läbipaistvus ja tarnijate võrdne kohtlemine.

Seaduse muutmise vajadus on tingitud asjaolust, et kehtiv RHS ei anna õigust hankijatel endil esitada erandi saamiseks taotlus Euroopa Komisjonile. Vastavalt direktiivi artikli 35 lõikele 1 võib Euroopa Komisjonile taotluse erandi tegemiseks esitada liikmesriik või hankijad, kuid seda üksnes juhul, kui liikmesriigi õigusaktid selle õiguse hankijatele annavad. RHS §-s 154 sätestatakse, et erandi andmise otsus tehakse direktiivi artikli 35 kohaselt. See aga tähendab, et kõnealuse erandi taotluse saab vastavalt direktiivi artikli 35 lõikele 1 esitada Euroopa Komisjonile üksnes liikmesriik ise. Mitmetes teistes liikmesriikides nagu näiteks Leedus, Saksamaal, Madalmaades, Horvaatias, Kreekas, Ungaris, Austrias, Rootsis, Portugalis, Sloveenias ja Itaalias on erandi taotlemise õigus liikmesriikide poolt antud just hankijatele endile. Hankijad, kes on ise vastava sektori turuosaliselised, oskavad kõige paremini hinnata, kas turg selles valdkonnas on piiratud või konkurentsile avatud ning sellest tulenevalt hinnata, kas turg kvalifitseerub riigihangete reeglite vabastamisele. Andes hankijatele õiguse esitada ka ise soovi korral taotlus Euroopa Komisjonile, muutub riigihangete regulatsioon paindlikumaks ilma, et riik kaotaks erandi taotlemise protsessis kontrolli. Seda põhjusel, et Euroopa Komisjon kaasab igal juhul vastava liikmesriigi erandi andmise hindamise protsessi hinnangu saamiseks turu olukorra kohta.

RHS § 154 lg 2 muutmise on Riigikogu menethuses oleva elektrituruseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõus ([892 SE](#)), kuid see lisatakse menethuse ökonoomia eesmärgil kõnealusesse eelnõusse 788 SE. Ignitis renewables Estonia OÜ on esitanud eelnõu 788 SE kohta arvamuse ning palunud viidatud RHS § 154 lg 2 muudatus jõustada võimalikult kiiresti, et hankijad saaksid esitada Euroopas Komisjoni taotluse riigihangete erandi saamiseks. Rahandusministeerium eelnõu algataja esindajana toetab ettepanekut.

Riigihangete erandiga seotud taotluse esitamiseks ei ole vajalik pikk üleminekuaeg. Säte on kavandatud jõustuma üldises korras, kümnendal päeval pärast seaduse Riigi Teatajas avaldamist (vt ME nr 5, eelnõu § 6 lg 3).

Majanduskomisjon

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Aleksei Jevgrafov, Mario Kadastik, Tõnis Mölder, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi).

5. Teha eelnõus järgmised muudatused:

¹ [Exempt markets - Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs](#)

5.1. Muuta eelnõu § 1 punktis 96 (uues numeratsioonis punkt 97) riigihangete seaduse § 219³ ja sõnastada see järgmiselt:

„§ 219³. Enne 2026. aasta 1. novembril alustatud riigihanke menetluste lõpetamine

Riigihanke menetlused, mida alustati enne 2026. aasta 1. novembril, viiakse lõpuni, lähtudes käesoleva seaduse 2026. aasta 31. oktoobrini kehtinud redaktsioonis sätestatud nõuetest.“.

5.2. Muuta eelnõu § 6 ja sõnastada see järgmiselt:

„§ 6. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2026. aasta 1. novembril.

(2) Käesoleva seaduse § 1 punkt 4 jõustub 2027. aasta 1. jaanuaril.

(3) Käesoleva seaduse § 1 punkt 83 jõustub üldises korras.“.

***Selgitus:** Eelnõu menetlustempost tulenevalt on vajalik muuta seaduse jõustumisaega, milleks esialgses eelnõus oli kavandatud 2026. aasta 1. september. Eelnõu § 6 lõike 1 järgi on uueks jõustumisajaks Rahandusministeeriumi ettepanekul 2026. aasta 1. november, mis tagab riigihangetes osalejatele piisava üleminekuaja. Jõustumiskuupäeva kahe kuu võrra edasi lükkamise tõttu muudetakse ka RHSi lisatavas rakendussättes § 219³ kuupäevad vastavalt - 1. november ja 31. oktoober.*

Paragrahv 6 lõike 2 kohaselt jõustub RHS § 9 lg 8 muudatus 2027. aasta 1. jaanuaril. Alates sellest kuupäevast saavad hankijad kasutada riigihangete registris hankeplaani moodulit ning oma hankeplaanide registris elektrooniliselt töödelda (vt ME nr 1, eelnõu § 1 p 4).

RHS § 154 lõikega 2 tehtav muudatus, mis võimaldab hankijatel esitada Euroopa Komisjonile taotlus riigihangete erandi saamiseks, jõustub üldises korras kümnendal päeval pärast seaduse Riigi Teatajas avaldamist, kuna vastav muudatus ei vaja pikemat üleminekuaega (vt ME nr 4, eelnõu § 1 p 83).

Majanduskomisjon (Rahandusministeeriumi ettepanek)

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Aleksei Jevgrafov, Mario Kadastik, Tõnis Mölder, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi).

Tõnis Mölder lausus, et mais toimunud kaasamiskoosolekul tekkis tugev arutelu seoses kõrvaldamise alustega. Rahandusministeeriumil ja kaasatutel olid selles osas erinevad lähenemisnurgad ja positsioon. Ministeerium leidis, et praegune seadus annab piisavalt paindlikkust, kaasatud nii ei arvanud. Kõneleja uuris, kas teema osas on kompromissi kaalutud või selles osas muudatusi ei tule.

Laura Frolov vastas, et Rahandusministeeriumis arutati teemat, kuid jäädigi algsete seisukohtade juurde. Seadusemuudatuse eesmärk on lihtsustamine ja see ettepanek on ka hankijatele teretulnud. Kõne all on vabatahtlikud kõrvaldamise alused, kus hankijal on õigus ise valida, milliseid vabatahtlikke kõrvaldamise aluseid ta soovib hangetes kasutada. Ministeeriumi suunised saavad kindlasti hankijatele olema, et enne hanke korraldamist tuleb planeerida, mõelda, mida hangitakse ja vastavalt sellele kõrvaldamise alused hankedokumentidesse kirjutada. Küsimus on selles, et vabatahtlike kõrvaldamise aluste

loetelu on üsna pikk ja kõik kõrvaldamise alused ei ole igas hankes vajalikud. Kõrvaldamise alused on vabatahtlikud, mis tähendab, et hankija kaalub ja kontrollib neid, kuid kõrvaldamine on hankija poolt kaalutlusotsus. Protsess, et kõiki vabatahtlikke kõrvaldamise aluseid kontrollida, on menetluslikult üsna pikk. Ministeerium kindlasti annab koolitustel hankijatele tagasisidet, et on sellised vabatahtliku kõrvaldamise alused, mida nad soovivad kindlasti edasi kasutada, nt eelnevad lepingurikkumised.

Otsustati:

1.1. Teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda 10.06.2026 (konsensus: Aleksei Jevgrafov, Mario Kadastik, Tõnis Mölder, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi).

1.2. Teha ettepanek teine lugemine lõpetada (konsensus: Aleksei Jevgrafov, Mario Kadastik, Tõnis Mölder, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi).

1.3. Kui teine lugemine lõpetatakse, teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda ja viia läbi lõpphääletus 17.06.2026 (konsensus: Aleksei Jevgrafov, Mario Kadastik, Tõnis Mölder, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi).

2. Vabariigi Valitsuse algatatud tarbijakaitseaduse ja lõhkematerjaliseaduse muutmise seaduse eelnõu (779 SE) teise lugemise ettevalmistamine

Marek Reinaas sõnas, et 779 SE esimene lugemine toimus 10. veebruaril 2026. aastal. Muudatusettepanekute (ME) esitamise tähtjaks Riigikogu liikmed, fraktsioonid ega teised komisjonid ME-sid ei esitanud. Komisjon teavitas eelnõu menetlusest Riigikogus paljusid huvirühmi. Eelnõu kohta esitasid arvamused Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, Eesti Toiduainetööstuse Liit ning Eesti Jõujaamade ja Kaugkütte Ühing. Oma seisukohad eelnõule esitatud ettepanekutele ja arvamustele esitas juhtivkomisjonile eelnõu algataja esindajana Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, kes esitas eelnõule ka oma täiendavad ettepanekud. Majanduskomisjoni töörühm valmistas ette eelnõu komisjoni istungil menetlemist oma 19. märtsi ja 13. mai nõupidamistel, kus osalesid eelnõu algataja esindajad.

Järgnevalt asuti ME-de tutvustamise ja seisukohtade kujundamise juurde.

1. Asendada eelnõu § 1 punktis 4 sätestatud tarbijakaitseaduse § 16 lõike 8 punktis 3¹ sõna „haldusorgan“ sõnadega „avaliku sektori asutus“.

***Selgitus:** Mõiste „haldusorgan“ asendatakse mõistega „avaliku sektori asutus“, kuna Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2024/825 kasutatud mõiste „public authority“ on sisult laiem ning hõlmab lisaks haldusorganitele ka muid avaliku sektori kontrolli all olevaid või avalikes huvides tegutsevaid üksusi. Muudatus on vajalik direktiivi nõuetekohaseks ülevõtmiseks ja põhjendamatut kitsendamist vältimiseks.*

Majanduskomisjon (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ettepanek)

Urve Tiidus lausus, et tarbija ei pruugi teada, mis on avaliku sektori asutus.

Triinu Sillamaa ütles, et tarbija ei peagi seda teadma, vaid tema näeb märki, mis on toote peal. Direktiivi eesmärk on, et tarbija ei saaks petetud. Kui tootele on pandud teatud märk peale, siis selle märgi tähendus peab olema selge ja ei või olla tarbijale eksitav.

Marek Reinaas sõnas, et selle ME mõte on, et märke ei anna välja ainult haldusorganid, vaid seda võib teha ka avaliku sektori asutus. Soovitakse täpsustada, et märke võivad ka teised asutused välja anda.

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Aleksei Jevgrafov, Mario Kadastik, Tõnis Mölder, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi).

2. Teha eelnõus järgmised muudatused:

2.1. Täiendada eelnõu § 1 uue punktiga 15, muutes vastavalt järgmise punkti numeratsiooni, järgmises sõnastuses:

„**15)** seadust täiendatakse §-ga 77² järgmises sõnastuses:

„§ 77². Parandusmärke kasutamine kaupade ja pakendite puhul

Kaupade ja pakendite puhul, mis on toodetud enne 2026. aasta 27. septembrit, võib tootja või kaupleja käesoleva seaduse § 16 lõike 4 punktides 4 ja 5 või sama paragrahvi lõike 8 punktides 3¹, 4¹–4³, 10¹ ja 29–31 sätestatud nõuete täitmiseks kasutada ühe aasta jooksul alates 2026. aasta 27. septembrist selgelt arusaadavat ja tarbijale üheselt mõistetavat parandusmärget, tingimusel et see ei ole eksitav.““.

Selgitus: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2024/825 tehtavad muudatused jõustuvad 27. septembril 2026. aastal. Alates sellest kuupäevast peavad kauplejad ja tootjad tagama, et nende poolt tarbijatele esitatavad keskkonnavalased väited ja kestlikkusemärgised vastavad direktiivist tulenevatele uutele nõuetele ning see kehtib ka juba olemasolevate kaupade ja pakendite puhul. See tähendab, et nõuded ei kohaldu üksnes uutele kaupadele ja pakenditele, vaid ka nendele, mis on toodetud (näiteks olemas ladudes) direktiivi jõustumise ajaks, s.t 27. septembriks 2026.

Juhul kui tootja või kaupleja tuvastab, et kauba pakendil esitatud keskkonnavalased väited või kestlikkusemärgised ei vasta uutele nõuetele, on neil võimalik rakendada praktilisi meetmeid nõuetele vastavuse tagamiseks. Eelnev tähendab, et tootja või kaupleja võib katta või parandada nõuetele mittevastavaid väiteid kleebiste abil või lisada müügikohas kaupade juurde täiendavat selgitavat teavet. Sellised meetmed võimaldavad vältida olemasolevate kaupade kohest kõrvaldamist turult, tagades samal ajal tarbijatele õige ja mitteeksitava teabe. Kehtib senine praktika, et nõuetele vastavuse eest vastutab see, kes on konkreetse väite või märgise kaubale või pakendile pannud ning enamasti on nendeks tootjad. Jaemüüjatel puudub üldjuhul (v.a omamärgisekaubad) otsustusõigus müüdavate kaupade koostiste ja esitusviisi, sh pakendikujunduse üle. Eestis teostab järelevalvet selle üle, kas direktiivi jõustumise ajaks toodetud kaupadel ja/või pakenditel esitatud väited ja kestlikkusemärgised vastavad nõuetele, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (TTJA). TTJA hindab järelevalve tegemisel proportsionaalsust ning rikkumise ulatust, samuti on neil kaalutusõigus rikkumiste menetlemisel. Kõiki võimalikke rikkumisi hinnatakse juhtumipõhiselt. TTJA peab menetluse käigus ja otsuse tegemisel arvesse võtma ka seda, milliseid samme on ettevõtja astunud rikkumise kõrvaldamiseks, s.t kas näiteks uued pakendid on tellitud uutele nõuetele vastava märgistusega ning seda peab vajadusel olema suuteline ka TTJA-le tõendama. TTJA eesmärk ei ole trahvide määramine, vaid tarbijate eksitamise vältimine, õiglase konkurentsi tagamine ning aus kommunikatsioon.

2.2. Muuta eelnõu § 3 tekstiosa ja sõnastada see järgmiselt:

„Käesoleva seaduse § 1 punktid 1–8 ning 15 ja 16 jõustuvad 2026. aasta 27. septembril.“.

Selgitus: Seoses eelnõusse rakendussätte lisamisega (eelnõu § 1 täiendamine punktiga 15, millega lisatakse tarbijakaitse seadusse § 77²) on vajalik ette näha selle sätte jõustumine samal ajal nende sätetega, mille suhtes erand kehtestatakse. Kuna TKS § 77² on olemuselt

üleminekusäte, mis võimaldab ajutiselt kohandada § 16 lõikes 4 ja lõikes 8 sätestatud nõuete täitmist, peab see jõustuma samal ajal nimetatud sätetega, s.o 2026. aasta 27. septembril. Lisaks tuleb arvestada eelnõu numeratsiooni muudatustega, mistõttu tuleb jõustumissättes viidata ka § 1 punktile 16.

Majanduskomisjon (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ettepanek)

Urve Tiidus palus näidet toodetest, mille puhul nähakse ette võimalik üheaastane üleminekuaeg.

Triinu Sillamaa lausus, et seda on keeruline välja tuua. Selles osas peaks konkreetse märgise või toote kohta läbi viima menetluse, et kas selle taga on ettevõtte enda sertifitseerimistöö või on väite osas olemas tõendusmaterjalid, et väide vastab nõuetele. Üldiselt saab märgiste osas näitena välja tuua Euroopa ökomärgised, mis on kestlikkumärgised ja neil on loomulikult olemas sertifitseerimissüsteemid. Küll aga üritatakse direktiiviga turult kaotada sellised märgised, mis on seotud rohepesuga.

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Aleksei Jevgrafov, Mario Kadastik, Tõnis Mölder, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi).

Otsustati:

2.1. Teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda 10.06.2026 (konsensus: Aleksei Jevgrafov, Mario Kadastik, Tõnis Mölder, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi).

2.2. Teha ettepanek teine lugemine lõpetada (konsensus: Aleksei Jevgrafov, Mario Kadastik, Tõnis Mölder, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi).

2.3. Kui teine lugemine lõpetatakse, teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda ja viia läbi lõpphääletus 17.06.2026 (konsensus: Aleksei Jevgrafov, Mario Kadastik, Tõnis Mölder, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi).

3. Vabariigi Valitsuse algatatud energiamajanduse korralduse seaduse täiendamise seaduse eelnõu (812 SE) teise lugemise ettevalmistamine

Marek Reinaas sõnas, et 812 SE esimene lugemine toimus 25. märtsil 2026. aastal.

Muudatusettepanekute (ME) esitamise tähtjaks Riigikogu liikmed, fraktsioonid ega teised komisjonid ME-sid ei esitanud. Komisjon teavitas eelnõu menetlusest Riigikogus mitmeid huvirühmi. Huvirühmad eelnõu kohta arvamusi ei esitanud. Oma ettepanekud eelnõule esitas eelnõu algataja esindaja Kliimaministeerium.

Järgnevalt asuti ME-de tutvustamise ja seisukohtade kujundamise juurde.

1. Muuta eelnõu punktis 1 sisalduva energiamajanduse korralduse seaduse § 32¹⁶ (uue numeratsiooni kohaselt § 32²³) lõiked 1 ja 2 ning sõnastada need järgmiselt:

„(1) Transpordiamet on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/1804 artikli 20 lõike 1 tähenduses tunnuskoodide registreerimise organisatsioon, mis annab laadimis- ja tankimispunktide käitajatele ja liikuvusteenuse osutajatele kordumatuid tunnuskoodide ja haldab neid.

(2) Laadimis- ja tankimispunktide käitaja ja liikuvusteenuse osutaja esitavad kordumatu tunnuskoodi saamiseks Transpordiameti veebilehe kaudu taotluse.“.

Selgitus: Muudatusega täpsustatakse alternatiivkütuste taristu käitajate ja liikuvusteenuse osutajate tunnuskoodide ja nende taotlemist reguleeriva sätte kohaldamisala, asendades lõigetes 1 ja 2 sõnad „laadimispunktide käitajad“ sõnadega „laadimis- ja tankimispunktide käitajad“. Tankimispunktide käitajad olid vastavate lõigete sõnastusest ekslikult välja jäänud, kuigi ka neile peab olema võimalik anda tunnuskood. Vastav eesmärk oli kajastatud ka eelnõu seletuskirjas. Lisaks asendatakse lõikes 2 sõna „koduleht“ sõnaga „veebileht“, et ühtlustada terminikasutust energiamajanduse korralduse seaduses.

Majanduskomisjon (Kliimaministeeriumi ettepanek)

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Aleksei Jevgrafov, Mario Kadastik, Tõnis Mölder, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi).

2. Muuta eelnõu punktis 1 sisalduv energiamajanduse korralduse seaduse § 32¹⁶ (uue numeratsiooni kohaselt § 32²³) lõige 4 ja sõnastada see järgmiselt:

„(4) Transpordiamet vaatab tunnuskoodi taotluse läbi ja väljastab tunnuskoodi 15 tööpäeva jooksul nõuetekohase taotluse saamisest arvates _____, kui soovitud tunnuskood vastab tunnuskoodi vorminõuetele ega ole juba kasutusel.“.

Selgitus: Muudatusega muudetakse tunnuskoodi taotlemisi tingimusi. Eelnõust jäetakse välja nõue, mille kohaselt oli tunnuskoodi väljastamise eelduseks taotleja registreerimine Eesti äriregistris. Selline nõue võib piirata teises liikmesriigis asutatud ettevõtja võimalust Eestis teenust osutada ning kujutada endast teenuste osutamise vabaduse piirangut Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 56 tähenduses. Sama eesmärki on võimalik saavutada oluliselt vähem piiravate meetmetega. Lõike uue sõnastuse kohaselt kontrollib Transpordiamet taotluse läbivaatamisel eelkõige seda, kas soovitud tunnuskood vastab tunnuskoodi vorminõuetele ning ega sama tunnuskood ei ole juba kasutusel. Tunnuskoodi väljastamise eesmärk on tagada laadimis- või tankimispunkti käitaja või liikuvusteenuse osutaja üheselt tuvastatav tähistamine andmevahetuses. Kui taotluses puuduvad nõutud andmed või soovitud tunnuskood ei vasta vorminõuetele või on juba kasutusel, annab Transpordiamet taotlejale võimaluse puudus kõrvaldada või esitada uus tunnuskoodi ettepanek.

Majanduskomisjon (Kliimaministeeriumi ettepanek)

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Aleksei Jevgrafov, Mario Kadastik, Tõnis Mölder, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi).

3. Muuta eelnõu punktis 2 sisalduv energiamajanduse korralduse seaduse § 38⁴ (uues numeratsioonis § 38⁷) tekstiosa ja sõnastada see järgmiselt:

„Käesoleva seaduse § 32²³ lõikes 2 nimetatud taotlus tuleb esitada kolme kuu jooksul käesoleva sätte jõustumisest arvates.“.

Selgitus: Muudatusega asendatakse viide käesolevale seadusele viitega käesolevale sättele. See on täpsem ja korrektsem, kuna laadimis- ja tankimispunktide käitaja ning liikuvusteenuse osutaja taotluse esitamise kolmekuulist tähtaega tuleb arvestada vastava sätte jõustumisest, mitte kogu seaduse jõustumisest.

Samuti tehakse tehniline parandus sättes viidatud paragrahvi numeratsioonis. Eelnõus olevate sätete numeratsiooni muutmise on tingitud energiamajanduse korralduse seaduses pärast seaduseelnõu Riigikogule esitamist tehtud muudatustest.

Majanduskomisjon (Kliimaministeeriumi ettepanek)

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Aleksei Jevgrafov, Mario Kadastik,

Tõnis Mölder, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi).

Otsustati:

3.1. Teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda 10.06.2026 (konsensus: Aleksei Jevgrafov, Mario Kadastik, Tõnis Mölder, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi).

3.2. Teha ettepanek teine lugemine lõpetada (konsensus: Aleksei Jevgrafov, Mario Kadastik, Tõnis Mölder, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi).

3.3. Kui teine lugemine lõpetatakse, teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda ja viia läbi lõpphääletus 17.06.2026 (konsensus: Aleksei Jevgrafov, Mario Kadastik, Tõnis Mölder, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi).

4. Vabariigi Valitsuse algatatud postiseaduse, konkurentsiseaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seaduse eelnõu (781 SE) teise lugemise ettevalmistamine

Marek Reinaas sõnas sissejuhatuseks, et 781 SE esimene lugemine Riigikogu täiskogus toimus 10. veebruaril 2026. aastal. Eelnõu menetlusest Riigikogus teavitati huvirühmasid. Arvamused on esitanud Konkurentsiamet, AS Eesti Post ning Eesti Meediaettevõtete Liit (Meediaettevõtete Liit). Eelnõu algataja esindajana esitas eelnõule muudatusettepanekud (ME) Regionaal- ja Põllumajandusministeerium. Riigikogust on laekunud eelnõule üks ME Isamaa fraktsioonilt. Oma seisukohad eelnõule esitatud ettepanekutele ja arvamustele esitas juhtivkomisjonile eelnõu algataja esindajana Regionaal- ja Põllumajandusministeerium. Ministeerium esitas eelnõule ka täiendavad ettepanekud. 7. mail toimus majanduskomisjoni kaasamisistung. Pikalt on toimunud arutelu seoses ajalehtede kojuveoga, mille osas saab ministeerium käesoleval istungil samuti kommentaari anda.

Sigrid Soomlais lausus, et Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi poolt on kokku pandud täiendavad ME-d, mille regionaal- ja põllumajandusminister on Riigikogule edastanud. Need seisnevad peamiselt kahes teemas. Üks on perioodika kojukanne, mille osas oli valitsuskabinetis veel eraldi arutelu, kuna esialgses eelnõu versioonis perioodika kojukande osas põhimõttelisi muudatusi ei olnud. Meediaettevõtete Liit tegi pöördumisi ja oli mitmeid arutelusid, kus tuli välja soov saada järgnevatiks aastateks rohkem kindlust perioodika kojukande tuleviku osas. Selle tulemusena lisati ME, kus valitsus otsustas lisada perioodika universaalse postiteenuse (UPT) osaks. Praeguses eelnõus ja hetkel kehtivas seaduses on perioodika lisateenus, mida peab täiendavalt osutama UPT osutaja, aga uue ettepaneku järgi oleks see UPT osa. See tähendab, et nii hinda kui ka kojukande tingimusi reguleeritakse eraldi ministri määrusega. Eelnõu sisaldab ettepanekut, et UPT osaks saaks perioodika kojukanne hetkest, kui praegu kehtivad lepingud Omniva ja meediamajade vahel lõppevad ehk alates 2028. aastast. See pakub tulevikuks kindlama vaate ja annab võimaluse valdkonda paremini reguleerida. Teine muudatus eelnõust puudutab postiindekseid. Lisatud on teatud sätted, mis reguleerivad seda, et kui UPT osutaja peaks muutuma, siis ta on kohustatud indeksid või andmebaasi üle andma uuele teenuse osutajale. Hetkel postiseadus indeksid ei reguleeri.

Järgnevalt asuti ME-de tutvustamise ja seisukohtade kujundamise juurde.

1. Teha eelnõus järgmised muudatused:

1.1. Täiendada eelnõu § 1 punktiga 14 muutes järgnevate punktide numeratsiooni vastavalt ja sõnastada see järgmiselt:

„14) paragrahvi 5 lõiget 2 täiendatakse punktiga 3 järgmises sõnastuses:

„3) perioodilise väljaande edastamine.“;

***Selgitus:** Muudatusettepaneku eesmärk on tagada perioodiliste väljaannete kojukande käsitlemine universaalse postiteenuse osana ning luua selleks vajalik õiguslik raamistik postiseaduses (PostiS). Muudatustega täiendatakse universaalse postiteenuse sisu perioodilise väljaande edastamise teenusega. PostiS § 5 lõike 2 täiendamine punktiga 3 võimaldab käsitada perioodilise väljaande edastamist universaalse postiteenusena. Muudatus lähtub 28.05.2026. a valitsuskabineti suunistest ning avalikust huvist tagada ajakirjanduse paberväljaannete kättesaadavus kogu Eesti territooriumil, sealhulgas hajaasustusega piirkondades. Muudatus toetab põhiseaduslikku eesmärki informatsiooni saada ja levitada. Universaalse postiteenuse raamistik tagab teenuse järjepidevuse, territoriaalse kättesaadavuse ning läbipaistva hinnakujunduse.*

1.2. Täiendada eelnõu § 1 punktiga 32 (uues numeratsioonis punkt 36) muutes järgnevate punktide numeratsiooni vastavalt ja sõnastada see järgmiselt:

„36) paragrahvi 21 lõike 1 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) perioodilise väljaande edastamine, välja arvatud universaalse postiteenuse osutaja poolt osutatav perioodilise väljaande edastamine;“;

1.3. Täiendada eelnõu § 1 punktiga 46 (uues numeratsioonis punkt 50) muutes järgnevate punktide numeratsiooni vastavalt ja sõnastada see järgmiselt:

„50) paragrahvi 36¹ lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Universaalse postiteenuse osutajal on kohustus oma postivõrgu vahendusel edastada üle Eesti menetlusdokumente.“;

***Selgitus:** Muudatusettepanekuga 1.2 täiendatakse universaalse postiteenuse sisu perioodilise väljaande edastamise teenusega. PostiS § 21 lõike 1 punkti 3 muutmise eesmärk on viia majandustegevusteate esitamise kohustus kooskõlla perioodilise väljaande edastamise käsitlemisega universaalse postiteenusena. Muudatuse kohaselt peab majandustegevusteate esitama perioodilise väljaande edastamise teenuse osutaja üksnes juhul, kui teenust ei osuta universaalse postiteenuse osutaja. Muudatusega välditakse põhjendamatut halduskoormust universaalse postiteenuse osutajale, kelle tegevus allub juba PostiS-st tulenevale universaalse postiteenuse regulatsioonile. Samal ajal säilib majandustegevusteate esitamise kohustus teistele ettevõtjatele, kes osutavad perioodilise väljaande edastamise teenust väljaspool universaalse postiteenuse raamistikku.*

PostiS § 36¹ lõike 1 (ME nr 1.3) muutmise eesmärk on viia säte kooskõlla muudatusega, mille kohaselt perioodilise väljaande edastamine arvatakse universaalse postiteenuse koosseisu. Muudatuse tulemusel jäetakse sättest välja universaalse postiteenuse osutaja kohustus edastada oma postivõrgu vahendusel üle Eesti perioodilisi väljaandeid, kuna vastav kohustus tuleneb edaspidi vahetult universaalse postiteenuse regulatsioonist. PostSi jääb universaalse postiteenuse osutaja kohustus edastada menetlusdokumente üle Eesti oma postivõrgu vahendusel.

Majanduskomisjon (Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ettepanek)

Urmas Reinsalu lausus, et ministeeriumi esindaja tõi välja, et minister kehtestab kandenõuded, kuid hinnastamisnõuetes jääb kehtima üldine UPT hinnastamine. Meediaettevõtete Liit koos Omnivaga on esitanud oma kalkulatsiooni nelja aasta kulutuse

vaates. Kõneleja uuris, millisena hinda prognoositakse ja kas nähakse ette, et riik hakkab seda täiendavalt doteerima või see kujuneb välja tegeliku hinna põhisel.

Taavi Kurvits ütles, et perioodika läheb UPT alla. See tähendab, et ka hinnastamine toimub vastavalt sellele ehk Konkurentsiamet kooskõlastab ja minister kehtestab hinna määrusega. Ühtlasi on võimalus, kui riigieelarves seda ette nähakse, kojukande hinda täiendavalt doteerida, et hind oleks vastuvõetavam meediamajadele ja ka klientidele. Lõplik hind selgub 2028. aasta lõpus, kui lepingud on läbi saamas, sest kojukande hind on seotud kandepäevadega, töötajate töötasuga, samuti väljaannete arvuga. Eestis on aastas u 11% mahu langust. Hetkel ei ole võimalik öelda, mis on kulupõhine hind. Praegu käitutakse nende prognooside kohaselt, mida Meediaettevõtete Liit ja Omniva koostöös on ministeeriumile esitanud.

Sigrid Soomlais lisas, et hinna kooskõlastab Konkurentsiamet metoodika alusel, mis osapooltega koostöös välja töötatakse.

Urmas Reinsalu lausus, et keegi ei kahtlegi selles, et paberilehtede kanne on tööjõukulude mõttes suhteliselt kallis ja ilmselt kasvava ühikukuluga, eriti veel inimeste asustust ja selle muutumist arvestades. Eelnevalt toodi välja, et lõplik hind on teada 2028. aastast. Samas mingisugune informatsioon peab otsuse langetamiseks olemas olema. Kevadistes valitsuskabineti memodes kalkulatsiooni tõesti ei olnud. Hiljem on Omniva kalkulatsiooni esitanud. Kui panna kokku riigieelarve dotatsioon ja Omniva enda ristsubsideerimine, siis see teeb 4 aasta peale 16 mln eurot. Kõneleja uuris, milline hinnatase turupõhisena välja kujuneb, lisaks milline on mõistlik kapitalitootlus riigile või uuele omanikule. Ministeeriumi ettepaneku kohaselt ei tohi kandeperioodil 2026/2027 tasu suurus suureneda korraga rohkem kui 50%.

Taavi Kurvits ütles, et eelnõus käsitletud 2026/2027 50%-ine piirang on UPT-le, mis on ainult kirjad ja pakid. Praeguse eelnõu ME-de kohaselt liigitub perioodika UPT alla alates 2028. aasta 1. novembrist. Põhjendatud tasu ja Konkurentsiameti metoodika hakkab kohalduma 2028. aasta novembrist. Senimaani kehtivad edasi praegused lepingud meediamajade ja Omniva vahel ning rahastamine toimub praegusel kujul.

Urmas Reinsalu uuris, milline on ministeeriumi analüütiline tunnetust sellest perioodist edasi, võttes aluseks Omniva kalkulatsioonid. Kõneleja küsis, kas valitsuse plaan on järgmise riigi eelarvestrateegia perioodil hakata seda otse doteerima või seda ei plaanita teha. U. Reinsalu sõnas, et Regionaal- ja Põllumajandusministeerium esitab taotlused riigi eelarvestrateegia koostamiseks ning uuris, milline summa ajalehtede kojukandeks järgmiseks neljaks aastaks on prognoositud.

Sigrid Soomlais ütles, et hetkel prognoosidesse eraldiseisvalt perioodikast tulenevat mõju juurde pandud ei ole. Ministeerium on UPT vaates arvestanud hinna turupõhisemaks liikumisega ja on perioodika osas vastavalt nt kütuse kallinemisele arvestanud juurde ka täiendavat vajadust riigi dotatsiooniks. Hetkel kõneleja numbrit koheselt välja ei toonud. Ühtlasi, kuna perioodika liitub UPT alla ka hiljem, siis on hetkel keeruline öelda, mis saab olema kojukande täpne hind. Hind oleneb mitmetest asjaoludest, mh millised on 2028. aastal

kütusehinnad ja tööjõukulud. Hetkel on Omniva ja meediamajad ise kalkuleerinud, et täiendav dotatsioonivajadus võiks olla kuni 4 mln eurot aastas.

Urmes Reinsalu lausus, et oluline oleks aru saada, mida muudatus rahalises perspektiivis kaasa toob. Ühtlasi on mitmeid valikuid ehk et kui on nelja-aastane riigi eelarvestrateegia, siis kas valitsuse kavatsus on hakata riigi poolt doteerima või mitte, et säilitada praegune kandehinna tase või viia olukord hoopis turupõhiseks. See on poliitikavalik ja tegutseda võib mõlemas suunas. Kui praegu sellele süsteemile liigutakse, siis peab aru saama, mis selle tulemusena juhtub. Teadmatus tekitab nõutust.

Sigrid Soomlais sõnas, et ka seni on riik doteerinud maapiirkonnas perioodika kojukannet, kuna see on regionaalpoliitiliselt väga oluline teenus. Ka teised riigid kasutavad sama praktikat. Põhimõtet, et teatud turutõrke piirkondades nt doteerida riigi poolt antud regionaalpoliitiliselt olulist teenust, valitsuskabinetis ei muudetud. See põhimõte jätkub hetkel ka eelnõu muudatuste valguses.

Urmes Reinsalu ütles, et ehkki põhimõte jätkub, siis kui aga hinnastamise loogika puhul minnakse üle teistsugusele filosoofiale, siis ju hinnastamisel põhimõte muutub. Kõneleja küsis, kas riik hakkab tulevikus hüvitama hinnavahe või nn delta, mis tekib Omniva teenuste viimisest turupõhisele hinnatasemele võimaliku erastamise kontekstis.

Sigrid Soomlais lausus, et praegu katavad hinda samamoodi mitu osapoolt ehk inimene, riik ja hetkel osaliselt ka Omniva. Proportsioonide kujunemine tulevikus selgub siis, kui on mindud turupõhisele hinnastamisele. Siis selgub ka vajadus, kui palju proportsionaalselt on vahe vaja katta. Seejärel saab täpsemalt teha vajalikud otsused, vastavalt riigieelarve võimalustele.

Kristina Šmigun-Vähi palus täpsustada, kas ta sai õigesti aru, et kui toimub erastamine, siis kõik kohustused lähevad üle sellele ettevõtjale, kes erastab ning riik ei tee sealjuures enam midagi.

Sigrid Soomlais sõnas, et kõik kohustused, mis on hetkel kehtivast seadusest ja lepingutest tulenevalt Omnival, need lähevad üle sellele, kes potentsiaalselt ettevõtte erastab. Riigi dotatsiooni näol on tegemist riigi eraldiseisva regionaalpoliitilise otsusega toetada maapiirkondades perioodika kojukannet ja seda põhimõtet Vabariigi Valitsus ei muutnud.

Urve Tiidus palus Urmes Reinsalus oma küsimust täpsustada ja uuris, kas teda paneb muretsema see, kas riik jätkab maapiirkondades kojukannet.

Tõnis Mölder sõnas, et küsimus on tegelikult väga lihtne. Hetkel on Omniva päris suurel hulgal oma eelarvest doteerinud. Omniva juht on tõdenud, et nad on teinud kahjumlikke otsuseid ja doteerinud teatud tegevusi. Kui ettevõtte erastatakse, siis on selge, et eraettevõtja ei hakka kunagi doteerima. See tähendab, et riigi dotatsioon tuleb tõsta turupõhisele mehhanismile. Nüüd on küsimus, kas sellega on eelarvestrateegias arvestatud või mitte. Seadusesse pannakse justkui sisse, et sellega arvestatakse, aga vahendeid ei pruugi selleks olla.

Urmars Reinsalu ütles, et soovib saada selgust, mis edasi hakkab juhtuma ja millised on järgmise nelja aasta jooksul võimalikud püsikulud ning mida see kaasa toob. Ühtlasi uuris kõneleja seoses ajalehtede kojukandega, et kui valitsus taotleb, et perioodika määramine antakse ministri tasemele, siis mitu päeva nädalas kanne toimub ehk kas senisel seaduses sätestatud tasemel või muul tasemel.

Taavi Kurvits lausus, et teemat saab käsitleda ME-de nr 4 ja 5 juures.

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Aleksei Jevgrafov, Mario Kadastik, Tõnis Mölder, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urmars Reinsalu, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi).

2. Täiendada eelnõu § 1 uute punktidega 31 ja 32 (uues numeratsioonis punktid 33 ja 34), muutes järgnevate punktide numeratsiooni vastavalt ja sõnastada need järgmiselt:

„33) paragrahvi 18 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Universaalse postiteenuse osutamise tegevusloa kehtivuse lõppemisel korraldab Konkurentsiamet käesoleva seaduse §-s 6 nimetatud avaliku konkursi selliselt, et võitja selguks vähemalt 180 päeva enne nimetatud tegevusloa kehtivusaja lõppu.“;

34) paragrahvi 20 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;“.

***Selgitus:** Kehtiva PostiS § 18 kohaselt peab Konkurentsiamet korraldama konkursi selliselt, et universaalse postiteenuse osutaja leidmiseks tehtav avalik konkurss kuulutataks välja vähemalt 180 päeva enne nimetatud tegevusloa kehtivusaja lõppu. See võib tekitada olukorra, kus teenuse osutajale jääb konkursi võitmisest teada saamise ning teenuse osutamise kohustuse alguse vahele minimaalne aeg. Liiga vähene aeg ettevalmistuseks võib tekitada probleeme teenuse alustamisega. Piisav aeg konkursi tulemuste selgumise ja teenuse osutamise alustamise vahel on eriti oluline olukorras, kui teenuse osutaja peaks vahetuma ning teenuse osutaja ei ole varasemalt universaalse postiteenuse osutamise kohustust omanud. Muudatusettepanek annab kindluse, et konkursi võitjal on piisav aeg enda tegevuse vastavaks seadmisel ning tegevusloa tingimuste läbi rääkimiseks Konkurentsiametiga.*

PostiS § 20 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks. Muudatusettepanek on seotud PostiS §-des 10 ja 18 tehtavate muudatustega ning kehtiva PostiS §-s 6 sätestatuga.

Kehtiva PostiS § 20 lõike 2 järgi esitab tegevusloa omav postiteenuse osutaja Konkurentsiametile taotluse uue tegevusloa saamiseks vähemalt 60 päeva enne tegevusloa kehtivusaja lõppemist. Kuna eelnõuga kavandatakse muudatused PostiS §-s 10, mille kohaselt jääb tegevusloa kohustus ainult universaalse postiteenuse osutamiseks ning teiste postiteenuste puhul asendub loakohustus teatamiskohustusega, siis tuleb PostiS § 20 lõige 2 kehtetuks tunnistada, kuna see ei kohaldu universaalse postiteenuse osutajale.

Universaalse postiteenuse osutamisega seotud tegevusloa lõppemisele ja konkursi korraldamisele kohalduvad erisätted (PostiS § 18). Universaalse postiteenuse osutaja määramise kord sisaldub kehtiva PostiS §-s 6. Selle kohaselt väljastab Konkurentsiamet avaliku konkursi võitnud isikule universaalse postiteenuse osutamise tegevusloa. Konkurss tuleb läbi viia selliselt, et võitja selguks juba 180 päeva enne kehtiva tegevusloa lõppemist.

Majanduskomisjon (Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ettepanek)

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (muudatusettepaneku poolt 7: Aleksei Jevgrafov, Mario Kadastik, Tõnis Mölder, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi; vastu 1: Urmas Reinsalu; erapooletuid 0).

3. Täiendada eelnõu § 1 punktiga 17 (uues numeratsioonis punkt 18) muutes järgnevate punktide numeratsiooni vastavalt ja sõnastada see järgmiselt:

„18) seadust täiendatakse §-ga 6³ järgmises sõnastuses:

„§ 6³. Postiindeksite süsteemi üleandmine universaalse postiteenuse osutaja vahetumise korral

- (1) Kui universaalse postiteenuse osutajaks määratakse uus ettevõtja, on senine universaalse postiteenuse osutaja kohustatud andma uuele universaalse postiteenuse osutajale üle postiindeksite süsteemi ning selle toimimiseks vajalikud andmed, dokumendid ja muu teabe.
- (2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud üleandmine peab toimuma viisil ja ulatuses, mis võimaldab tagada postiindeksite süsteemi katkematu toimimise ning universaalse postiteenuse järjepideva osutamise.
- (3) Postiindeksite süsteem ning selle toimimiseks vajalikud andmed, dokumendid ja muu teave antakse üle hiljemalt universaalse postiteenuse osutaja vahetumise päevaks.”;

***Selgitus:** Muudatusettepaneku eesmärk on tagada postiindeksite süsteemi järjepidevus ka olukorras, kus universaalse postiteenuse osutaja peaks avaliku konkursi tulemusena vahetuma. Muudatusega luuakse õiguslikud alused, mis reguleerivad postiindeksite süsteemi ning nendega seotud vajalike andmete ja dokumentide üleandmine uuele universaalse postiteenuse osutajale.*

Postiindeksite ehk sihtnumbrite andmebaasi haldab AS Eesti Post, kes otsustab ka uute sihtnumbrite loomise üle. Sihtnumbrite kasutamise õiguslikuks aluseks on PostiS § 27 lg 2 p 3 ja universaalse postiteenuse tüüptingimused

(<https://www.omniva.ee/wpcontent/uploads/sites/7/2024/12/universaalse-postiteenuse-tuuptingimused-2024-est.pdf>).

PostiSi järgi kehtivad tüüptingimused postiteenuse osutamisel postiteenuse kasutajale ja universaalse postiteenuse osutaja esitab tüüptingimustes postiaadressi kohustuslikud osad. Tüüptingimuste punkti 1.9 kohaselt kantakse saaja ja saatja aadressandmed postisaadetisele järgmiselt: – saaja nimi (füüsilise isiku ees- ja perekonnanimi või juriidilise isiku nimi); – tänav, maja- ja korterinumber, väljaspool linnu, alevaid ja alevikke talu nimi; – küla ja valla nimi; – sihtnumber (kirjutatakse viimasele reale enne linna või maakonna nimetust); – linn või maakond; – riik (kantakse postisaadetisele vaid rahvusvaheliste postisaadetiste puhul, riigi nimetus kirjutatakse trükitähtedega inglise keeles). Alates 2017 on sihtnumber ka osa ametlikust aadressiandmete süsteemist

(<https://www.riigiteataja.ee/akt/118062021032?leiaKehtiv>).

Paragrahvi lõike 2 kohaselt tuleb üleandmine korraldada viisil, mis tagab postiindeksite süsteemi katkematu toimimise ning universaalse postiteenuse järjepideva osutamise.

Lõikes 3 sätestatakse üleandmise tähtaeg. Postiindeksite süsteem ning selle toimimiseks vajalikud andmed, dokumendid ja muu teave tuleb üle anda hiljemalt universaalse postiteenuse osutaja vahetumise päevaks. Sellega tagatakse, et universaalse postiteenuse osutaja vahetumine ei põhjusta katkestusi postiindeksite kasutamisel ega universaalse postiteenuse osutamisel.

Majanduskomisjon (*Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ettepanek*)

Tõnis Mölder küsis, miks postiindeksite andmebaasi riigile ei jäeta ja kas seda varianti kaaluti.

Taavi Kurvits ütles, et seda väga põhjalikult ei kaalutud. Kõneleja tõi välja Taani näite, kus on palju ülesandeid antud n-ö regulaatorile hallata, nt postkastidele seatud nõuete kontrollimine. Mõeldi, kas andmebaasi võiks anda riigiasutustele, kuid leiti, et postiindeksite süsteem on veidi minevikku jäänud, sest kui vaadata nt posti käsitlemist, siis hetkel räägitakse pigem telefoninumbritest ja kodustest aadressitest, mitte niivõrd postiindeksitest, mis on seotud regiooniga.

Mario Kadastik lausus, et suuremas osas maailmast ei saa kauba tarne hinda teada enne, kui sisestatud on postiindeks.

Sigrid Soomlais sõnas, et veel üks põhjus, miks andmebaasi riigile ülevõtmist ei kaalutud, on halduskoormuse aspekt ja et oli väga vähe aega rääkida läbi erinevate ametkondadega võimekusest ja ressursivajadusest. Ka skeem, et panna kohustus andmebaas üle anda ja säilitada, peaks tagama jätkusuutlikkuse.

Marek Reinaas küsis, kas Omniva käest on uuritud, kui palju neil halduskoormust seoses postiindeksitega toimetamisega oli.

Sigrid Soomlais ütles, et ressursi teemat Omniva ei avanud, küll aga viitasid nad korduvalt sellele, et praktikas on Eesti postiindeksite süsteem pigem vähe kasutatud. Pigem kasutatakse telefoninumbrit ja aadressi. Omniva poolt vaadates ei olnud tegemist võtmeteemaga seadusemuudatuse valguses. Rahvusvahelises vaates on postiindeksite teema loomulikult oluline ja ei öelda, et postiindeksit ei ole vaja kirja või paki saatmisel. Seetõttu ei olnud läbirääkimisi erinevate administratsioonidega, kes selle andmebaasi üle võtaks, haldama hakkaks ja vastutaks ka andmete õigsuse jms eest.

Urmas Reinsalu lausus, et eelnevalt toodi välja, et erinevate asutustega läbirääkimiseks jäi vähe aega ja uuris, millest eelnõu puhul ajaline surve tuleneb. Lisaks, indeksite süsteem peaks olema riigi inimeste elukohaandmete või juriidiliste isikute asukohaandmete tsoneerimine. Tegelikult UPT põhiline skelett seisneb kogu andmebaasis, mis on seotud aadresside ja kontaktidega. Kõneleja uuris, kas see antakse samuti üle eelmiselt osutajalt uuele ehk kas kõik andmebaasid antakse üle. Hetkel on kõne all ainult indeksisüsteem.

Sigrid Soomlais vastas, et see tuleb Omnivaga üle täpsustada.

Urmas Reinsalu sõnas, et samas on UPT-d võimatu pakkuda, kui ei ole andmebaasi.

Valdo Randpere ütles, et lõikes 1 on välja toodud, et UPT osutajale tuleb üle anda postiindeksite süsteem ning selle toimimiseks vajalikud andmed, dokumendid ja muu teave.

Urmas Reinsalu lausus, et võib oletada, et see on nii mõeldud. Küll aga peaks see sellisel juhul olema sõnastatud nii, et UPT osutajal on kohustus pidada uute aadresside puhul indeksisüsteemi. Tegelik küsimus on, kellel tekib Eestis indeksisüsteemi pidamise kohustus. Teine teema on, et mitte indeksisüsteemi ei anta üle, vaid tegelikult antakse uuele UPT osutajale kogu andmepank üle. Ühtlasi ei kujuta kõneleja ette, millises ulatuses andmepank on, kuid see tuleks selgelt raamistada. Praeguses sõnastuses ei ole see selge.

Mario Kadastik lausus, et sättes tagatakse süsteemi üle andmine, mis aga ei vasta küsimusele, et kui indeksid antakse uuele asutusele kaasa, siis kes tagab, et süsteem normaalselt edasi töötaks. Register peaks jääma riigile ja seda ei peaks kaasa andma. Kõneleja ettepanek on see nt Maa- ja Ruumiametile (MaRu) anda. Oluline on läbi mõelda, kes tagab, et süsteem toimib, seda uuendatakse, see on kooskõlas rahvusvaheliste standarditega jne. Seda teemat ME ei kajasta, vaid kõne all on ainult postiindeksite süsteemi üleandmine.

Sigrid Soomlais sõnas, et aadresside haldamisega tegeleb tõesti MaRu. Praeguseni on Omniva saadetisteks vajalikke andmeid korrektselt hallanud ja töödelnud, sest pakutakse UPT-d ja see on teenuse osutamiseks vajalik. Kui muudatuse kohaselt tuleb tagada andmete üleandmine, ei ole põhjust muretseda, et andmed ära kaovad või neid käideldakse hooletult, kui tegemist on UPT osutamiseks vajalike andmetega. Võib olla saaks ME-d teatud osas veel täpsustada.

Urve Tiidus lausus, et postiindeksid kujunevad teatud geograafiliste andmete põhjal seotult MaRu-ga ja ei teki iseenesest.

Mario Kadastik küsis, et kui MaRu juba teemaga suurel määral tegeleb, siis miks nad ei võiks postiindeksite süsteemi hallata ja miks see peab eraettevõttele kaasa minema.

Sigrid Soomlais lausus, et eelnimetatud küsimus on mõistlik, kuid samas võiks ka küsida, et miks postiindeksite haldusest peab saama eraldi MaRu ülesanne, kui see on praeguseni aastakümneid teistpidi toiminud.

Eve-Ly Kübard tundis huvi, kas vastus ei võiks osaliselt olla seal, et Eesti on Ülemaailmse Postiliidu liige, konventsioonid on Eestile kohustuslikud, Eesti peab pakkuma UPT-d ja UPT osutaja kohustus on süsteemi hallata. Kõneleja küsis, kas rahvusvaheline õigus ei paku teema osas selgust.

Taavi Kurvits lausus, et Ülemaailmse Postiliidu konventsiooni kohaselt peab UPT osutaja tagama selle, et ta on suuteline teenust osutama. Selleks on postiindeksite süsteem ja ka laiemalt aadressiandmete õigsuse tagamine saadetistel. Kõneleja teadmise kohaselt Omniva ise ei halda inimeste andmeid, vaid toimetab saadetisi sinna, kus on saadetisele peale märgitud aadress. Andmeid samuti ei koguta. Seega, kui keegi teine tuleb UPT hankele, siis ta peab olema valmis ka kõikidele Ülemaailmse Postiliidu nõuetele vastama, et ta oleks suuteline teenust pakkuma. Konkurentsiamet peab seda hanke tegemisel kontrollima. Kui Omniva erastatakse, siis uus omanik peab tagama, et teenuse osutamine säiliks, et ettevõtte oleks jätkuvalt kooskõlas kõikide siseriiklike ja ka rahvusvaheliste kokkulepetega, selleks, et teenused oleksid kättesaadavad kõikidele Eesti inimestele.

Tõnis Mölder küsis, kas ettevõtte, kes erastades süsteemi enda valdusesse saab, tekib võrreldes teiste turuosalistega teatud eelisõigus või mitte. Tegemist on infopangaga, mis teatud hetkel erastamise kaudu saadakse ja selle eest makstakse riigile, kuid siis tekib süsteemi üle monopolne seisund. Kõneleja uuris, kas see võib teiste turuosaliste jaoks tekitada olukorra, kus nad jäävad oluliselt kehvemasse seisu. Omniva hetkel oma monopolset seisundit ei kuritarvita, kuid kui ettevõtte erastatakse, siis kas selles osas võib tekkida teatav kriitiline koht.

Taavi Kurvits vastas eitavalt. Aadressiandmed, sh postiindeksid on ka hetkel avalikult kättesaadavad ja neid haldab MaRu. Lisaks sätestab postiseadus postivõrgu kasutamise tingimused ehk et kui keegi teine soovib kasutada UPT postivõrku, siis kuidas see on võimalik ja mis tingimustel. Seega seisundi ärakasutamise võimalust ei ole.

Marek Reinaas uuris, mis saab, kui komisjon nt ei arvesta ME-d nr 3.

Sigrid Soomlais ütles, et kui ME-s nr 3 sisalduvat muudatust ei tule, siis postiseadus postiindeksite süsteemi ega selle info üleandmist eraldi ei reguleeri. Kõneleja lisan, et postiindeksite süsteem ei ole eraldiseisev avalik teenus, vaid töötab ainult koosmõjus UPT pakkumiseks teiste vajalike andmetega nagu nt aadressid, sorteerimissüsteemid jms. Seega tegemist on osaga UPT-st.

Urve Tiidus lausus, et territoorium on geograafiliselt väikesteks sektoriteks ära jagatud ja postiindeks tähistab teatud sektorit, kuhu kuulub teatud arv tänavaid. Seega selles osas ei ole tegelikult saladusi, vaid tegemist on pigem tehnilise tähistusega. Keegi ei saa tegelikult teada, et isik selle indeksi all elab.

Marek Reinaas ütles, et probleem ei olegi niivõrd see, et keegi saaks teada, mis inimese postiindeks on. Küsimus on pigem selles, kas mingil moel on võimalik kuritarvitada seda, kui mõni ettevõtte hakkab otsustama, mis postiindeks on ja otsustab nt et tervel Eestil on üks postiindeks.

Mario Kadastik tõi näite, mis probleeme on teistes riikides, nt Suurbritannias, postiindeksitega tekkinud. Kõneleja leidis, et seaduses peaks olema juures vähemalt tingimus, et postiindeksite süsteem peab olema avalikult tasuta kättesaadav teenus vms.

Taavi Kurvits lausus, et kõneleja teadaolevalt on Suurbritannias postisüsteem Eesti omast erinev ja postiindeks võib viia lausa konkreetse majani. Eestis on süsteem laiem ja enamasti seotud tänava või kvartaliga. Rääkides postiindeksite süsteemi kuritarvitamise kaitsest, siis aadressiandmete süsteemi määrusesse, mis annab aluse MaRu-le andmete avalikustamiseks ja haldamiseks, on postiindeksid sisse kirjutatud aastast 2017. Seega need on avalikult kättesaadavad ja võimalust, et ettevõtte hakkaks süsteemi kuritarvitama ja selle eest nt raha küsima, ei ole olemas.

Urmas Reinsalu uuris, et kui keegi ei osale konkursil, siis kuidas on teema reguleeritud.

Taavi Kurvits ütles, et kui keegi ei osale konkursil ehk konkurss ebaõnnestub, siis pannakse kohustus eelmisele teenuse osutajale, kellel oli konkursi toimimise ajal tegevusluba.

Urmus Reinsalu palus täpsustada, et kas sellisel juhul on eelmisel teenuse osutajal kohustus jätkata ja millal sellest kohustusest vabanetakse.

Taavi Kurvits sõnas, et kõnealuse seaduse üks eesmärke on muuta posti regulatsioon paindlikumaks, et tuleks teisi pakkujaid.

Urmus Reinsalu küsis, et kuidas see kohustus on tagatud.

Taavi Kurvits ütles, et kohustus on viieks aastaks, misjärel tuleb uus konkurss. See on ka põhjus, miks seaduses on väga palju ministeeriumi ettepanekuid nõuete leevendamiseks, et oleks paindlikum liikuda turutingimustele lähemale ning tagada sellega potentsiaalne konkurents hankel.

Urmus Reinsalu tõi näite, et luuakse kaks eraldi õiguskeha. Üks tegeleb pakiäriaga, mis on väga kasumlik ja teine tegeleb UPT-ga, mis läheb nt 2029. aastal pankrotti. Kõneleja uuris, mis sellises olukorras saab.

Taavi Kurvits lausus, et kuna tegemist on üldhuviteenusega, siis on majandusseadustiku üldosa seaduses vastavad kaitsemehhanismid olemas teenuse järjepidevuse tagamiseks. On võimalik sundida ettevõtet teenust osutama ja määrata ka sunniraha. Mehhanismid selleks, et kaitsta ettevõtet teenust jätkuvalt osutama, on olemas.

Sigrid Soomlais ütles seoses postiindeksitega, et kuna Eestis on need avaliku aadressisüsteemi osa, siis tegelikult ei saa tekkida olukorda, kus üks ettevõtte kontrollib ligipääsu kõikidele selle süsteemi andmetele.

Marek Reinaas lausus, et ME sõnastus vaadatakse üle ja ME-d käsitletakse uuesti komisjoni 8. juuni istungil.

Juhtivkomisjon: (ettepanekut käesoleval istungil ei hääletatud).

4. Eelnõust jäetakse välja paragrahvi 1 punktid 46 ja 47.

Välja jäetav tekst:

“46) paragrahvi 36¹ lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

47) paragrahvi 36¹ täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Perioodiliste väljaannete edastamise täpsemad tingimused ja korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

Selgitus: Kehtiv seaduse tekst vastab meediamaaastiku olukorrale ja perioodika kandepäevade tegelikku arvu reguleerib turuolukord – näitena võib tuua paberlehtede väljaandjate otsuse loobuda esmaspäevase lehe ilmumisest majanduslikel kaalutlustel. Seetõttu puudub vajadus seadust selles vallas muuta.

Ministeeriumi selgitus, et perioodika kandepäevade viimine ministri määrusesse suurendab paindlikust, on eksitav. Olukorras, kus turg reguleerib end ise, ei ole täiendavaid regulatsioone vaja. Seega saab kandepäevade üle otsustamise delegeerimine seaduse tasemelt ministri määrusesse kanda vaid eesmärki ministri soovi korral teenust ilma seadusandjat kaasamata piirata. Arvestades meedia rolli demokraatia neljanda võimuna, pole taolise volituse andmine ministrile õigustatud ning see vähendab põhjendamatult Riigikogu rolli.

Isamaa fraktsioon

Juhtivkomisjon: JÄTTA ARVESTAMATA (muudatusettepaneku poolt 3: Aleksei Jevgrafov, Tõnis Mölder, Urmas Reinsalu; vastu 5: Mario Kadastik, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi; erapooletuid 0).

5. Eelnõu § 1 punkt 46 (uues numeratsioonis punkt 52) muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„52) paragrahvi 36¹ lõikes 2 asendatakse sõna „kuuel“ sõnaga „viiel“;“.

***Selgitus:** Loobutakse perioodiliste väljaannete kojukande päevade arvu sätestamisest ministri määrusega, vastav volitusnorm jäetakse eelnõust välja ning kojukandepäevade arv jääb PostiS § 36¹ lõikesse 2 alles. Kehtivas seaduses on kojukande päevade arvuks kuus, muudatusettepanekuga asendatakse see viiega. Ehkki seadus lubab 6 päevast kojukannet, siis on täna osapoolte vahel kokku lepitud ja kehtivates lepingutes ka kirjas 5-päevane kojukanne.*

Majanduskomisjon (Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ettepanek)

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (muudatusettepaneku poolt 6: Mario Kadastik, Tõnis Mölder, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi; vastu 1: Aleksei Jevgrafov; erapooletuid 0; ei hääletanud 1: Urmas Reinsalu).

6. Teha eelnõus järgmised muudatused:

6.1. Muuta eelnõu § 1 punktis 49 (uues numeratsioonis punkt 55) postiseaduse § 37 lõige 1¹ ja sõnastada see järgmiselt:

„(1¹) Universaalse postiteenuse kvaliteedinõuded ja neist lubatud erandid _____ kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“.

6.2. Muuta eelnõu § 1 punktis 57 (uues numeratsioonis punkt 65) postiseaduse § 42 lõike 1 punkt 3 ja sõnastada see järgmiselt:

„3) valdkonna eest vastutava ministri määrusega kehtestatud universaalse postiteenuse kvaliteedinõuded ja neist lubatud erandid _____.“.

***Selgitus:** Eelnõu § 1 punkti 49 kohaselt peaks valdkonna eest vastutav minister kehtestama lisaks universaalse postiteenuse kvaliteedinõuetele ja neist lubatud eranditele ka viimaste kontrollimise korra. Nimetatud kontrollimise korra kehtestamine ministri poolt ei ole asjakohane, kuna vastavad nõuded on juba kehtestatud PostiS §-s 38. Muudatusettepanekuga jäetakse eelnõu § 1 punktist 49 ja 57 välja viide kontrollimise korrale.*

Majanduskomisjon (Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ettepanek)

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (muudatusettepaneku poolt 5: Mario Kadastik, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi; vastu 2: Aleksei Jevgrafov, Urmas Reinsalu; erapooletuid 0; ei hääletanud 1: Tõnis Mölder).

7. Muuta eelnõu § 1 punktis 51 (uues numeratsioonis punkt 57) postiseaduse § 39¹ lõike 2 punkt 2 ja sõnastada see järgmiselt:
 „2) põhjendatud tulukus ettevõtja investeeritud kapitalilt“

***Selgitus:** Eelnõuga kavandatava PostiS § 39¹ lõikes 2 piiritletakse kriteeriumid, millel universaalse postiteenuse põhjendatud tasu peab põhinema. Lõike 2 punkti 2 kohaselt peab põhjendatud tasu olema piisav, et muu hulgas järjepidevalt tagada „kapitalikulu katmine ehk põhjendatud tulukus“. Sättes asendatakse sõnad „kapitalikulu katmine ehk põhjendatud tulukus“ sõnadega „põhjendatud tulukus ettevõtja investeeritud kapitalilt“.*

Konkurentsiamet on juhtinud tähelepanu, et reguleeritud hindade kujunemisel on kapitalikulu ja põhjendatud tulukus kaks erinevat hinnakomponenti. Muudatusettepanekuga ühtlustatakse eelnõu sõnastus teistes monopoolseid avalikke teenuseid reguleerivates eriseadustes kasutusel oleva sõnastusega. Näiteks ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse § 50 lõike 1 punkti 5 alusel kujundatakse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hind selliselt, et vee-ettevõtjal on tagatud põhjendatud tulukus vee-ettevõtja investeeritud kapitalilt. Kaugkütteseaduse § 8 lõike 3 punkti 5 alusel tuleb soojuse piirhind kujundada selliselt, et oleks tagatud põhjendatud tulukus. Maagaasiseaduse § 23 lõike 3 punkti 5 alusel tuleb võrguteenuste hinnad kujundada selliselt, et oleks tagatud põhjendatud tulukus ettevõtja investeeritud kapitalilt.

Majanduskomisjon (Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ettepanek)

Urmas Reinsalu lausus, et rääkides kapitali tootluse määrast, siis see on olnud Konkurentsiametil erinevate teenuseliikide puhul erinev. Kõneleja uuris, milline saab olema protsendiliselt kapitali tootluse määr erastatud postiettevõttel.

Taavi Kurvits sõnas, et see on Konkurentsiameti metoodika küsimus.

Urmas Reinsalu lausus, et see on tõesti metoodika küsimus, kuid võiks teada, millist kapitali tootluse määra Konkurentsiamet ette kujutab. Kapitali tootluse määr annab sisendi ka lehtede maksumusele, kirjade hinnale jne.

Taavi Kurvits ütles, et eelnõu sätestab selle, et mõistliku kasumi osa, mis annab võimaluse ettevõttel teha vastavaid investeeringuid selleks, et säilitada teenuse tasemete säilimine, on see siis uute sõidukite soetamine, mingite hoonete renoveerimine, mis on vajalik teenuste säilimiseks jne. Konkurentsiamet enda kaalutud keskmise kapitali hinna arvutamisel kasutab üldiseid horisontaalseid juhendeid, mis on Euroopa Liidu üleselt kokku lepitud ja mis on Konkurentsiameti kodulehel avalikult kättesaadavad. Seal saab vaadata metoodikat ja arvutuskäiku.

Urmas Reinsalu lausus, et antud juhul on kõne all teenus, mis on liikuv ja võib suunduda teise pakkuja kätte. Kõneleja uuris, kuidas sellisel juhul kapitali tootlust hakatakse arvestama.

Sigrid Soomlais sõnas, et tegemist on Konkurentsiameti määratud metoodika küsimusega ja seda ei ole seaduse tasemel võimalik protsendina määrata.

Marek Reinaas leidis, et küsija võiks teema Konkurentsiametiga ise üle täpsustada.

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (muudatusettepaneku poolt 6: Aleksei Jevgrafov, Mario Kadastik, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi; vastu 1: Urmas Reinsalu; erapooletuid 0; ei hääletanud 1: Tõnis Mölder).

8. Teha eelnõus järgmised muudatused:

8.1. Täiendada eelnõu § 1 punktiga 52 (uues numeratsioonis punkt 58) ja sõnastada see järgmiselt:

„**58)** paragrahvi § 39³ lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(7) Kui valdkonna eest vastutav minister jätab Konkurentsiameti kooskõlastatud põhjendatud tasu suuruse kehtestamata, kehtestab ta põhjendatud tasu suuruse, arvestades töölepingu seaduse § 29 lõike 5 alusel kehtestatud töötasu alammäära tõusu või riigieelarvest perioodiliste väljaannete edastamise kulude katmiseks eraldatud vahendeid.”;

***Selgitus:** PostiS § 39³ lõike 7 täiendamise eesmärk on muuta selles sätestatud mehhanismi selliselt, et see kohalduks ka põhjendatud tasu suuruse kehtestamisel perioodilise väljaande edastamisele. Eelnõukohase PostiS § 39³ lõike 7 kohaselt kehtestab valdkonna eest vastutav minister juhul, kui ta jätab Konkurentsiameti kooskõlastatud põhjendatud tasu suuruse kehtestamata, põhjendatud tasu suuruse, arvestades töölepingu seaduse § 29 lõike 5 alusel kehtestatud töötasu alammäära tõusu. Perioodilise väljaande edastamise kulustruktuur ei ole siiski otseselt ega määravas ulatuses seotud töötasu alammäära muutumisega. Teenuse hinna kujunemist mõjutab täiendavalt ka riigipoolne rahastamine, mis on toimunud alates 1990ndatest aastatest. Omniva ja Eesti Meediaettevõtete Liidu hinnangul võib perioodilise väljaande edastamise jätkusuutlikkuse tagamine eeldada alates 2028. aastast riigieelarvelist rahastamist kuni 4 mln eurot aastas. Viimastel aastatel on perioodiliste väljaannete edastamist toetatud 1,5 mln euroga aastas. Muudatusettepaneku tulemusena on valdkonna eest vastutaval ministril õigus kehtestada perioodilise väljaande põhjendatud tasu selliselt, mis arvestab täiendavalt ka riigieelarves perioodilise väljaande kojukande edastamiseks eraldatud vahendeid.*

8.2. Täiendada eelnõu § 1 punktiga 53 (uues numeratsioonis punkt 60) ja sõnastada see järgmiselt:

„**60)** paragrahvi 40 täiendatakse lõikega 11 järgmises sõnastuses:

„**(11)** Perioodilise väljaande edastamise teenuse tulud ja kulud peavad olema universaalse postiteenuse osutaja arvestuses muudest universaalse postiteenuse teenustest eristatavad.”;

***Selgitus:** Erinevalt postisaadetiste edastamisest, mis muutub täies mahus kulupõhiseks, säilib perioodilise väljaande edastamisel eeldatavalt ka tulevikus vajadus riigi dotatsiooniks maapiirkondades. Seepärast on oluline, et perioodilise väljaande edastamise teenuse tulud ja kulud oleksid muudest universaalse postiteenuse teenustest selgelt eristatavad.*

8.3. Täiendada eelnõu § 1 punktiga 61 (uues numeratsioonis punkt 69) ja sõnastada see järgmiselt:

“**69)** paragrahvi 47 lõiget 2 täiendatakse punktiga 4¹ ja sõnastatakse järgmiselt:

„**4¹)** ülevaadet perioodiliste väljaannete edastamise teenuse mahtudest, teenuse osutamise muutuse dünaamikast, perioodilise väljaande väljaandjatele kohalduvast mõjust ning teenuse kulude ja tulude arengust.”;

***Selgitus:** Perioodiliste väljaannete edastamisega kaasnevad eeldatavalt ka edaspidi kulud riigieelarvele, mistõttu on nende prognoosimiseks vaja muudest universaalse postiteenuse teenustest eristatud informatsiooni.*

Majanduskomisjon (*Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ettepanek*)

Urmas Reinsalu lausus, et ME nr 8.1. tulemusel tekib poliitiline hind, mida määrab minister ja tekib professionaalne, Euroopa reeglitele vastav ja hetkel mitte teadaolev, hind. Ühtlasi uuris U. Reinsalu, kust selline ettepanek on tekkinud.

Taavi Kurvits ütles, et ettepanek on tekkinud vajadusest, et erinevad valitsused aastast 1990 on pidanud vajalikuks maapiirkonna kojukannet toetada. Lisaks, Konkurentsiametil on väga keeruline kooskõlastada hinda olukorras, kus nad ei tea, mis on riigieelarve dotatsioon selleks aastaks, kuna riigieelarve kinnitatakse üldjuhul aasta lõpus, aga selleks, et hind oleks teada, on lihtsam hinda ministri poolt alandada selle dotatsiooni võrra, mis riigieelarves ette nähakse, juhul, kui nähakse.

Urmas Reinsalu uuris, miks hinna määraja peab minister olema, mitte Konkurentsiamet. Kui riik hakkab doteerima antud juhul meediakannet, siis vastavalt viiakse hinnakiri kapitali tootlusega kooskõlla või alandatakse eelnevalt fikseeritud tasu. Kõneleja uuris, kuidas olukord hakkab ministeeriumi loogikas välja nägema. Ehk et on ettevõtte, kes osutab UPT-d ja kellel on viieks aastaks leping sõlmitud ning riik annab teatud hetkel teada, kas eelarvest tuleb raha või mitte. Kõneleja uuris, et kui leping sõlmitakse viieks aastaks, siis kuidas antakse ettevõttele selleks perioodiks kindlustunnet. Hetkel kindlustunnet ei teki.

Taavi Kurvits sõnas, et rääkides viiest aastast, siis selle jooksul on kohustus teenust osutada. Hinna ümbervaatamine hakkab olema ilmselt kord aastas, kui mitte tihedamalt. Kuna mahud langevad keskmiselt 11% aastas, ühiku hind läheb kallimaks ja hinnatõus tuleb, kas meediamajadel endal sisse võtta või kanda üle lõpptarbijatele. Hind ei ole viieks aastaks paika pandud, vaid hakkab ilmselt, kas iga-aastaselt või poole aasta tagant käima läbi Konkurentsiameti kooskõlastuse ja jõuab ministrile määrusega kehtestamiseks.

Urmas Reinsalu täpsustas, kas hind hakkab lehtede ja kirjade puhul iga poole aasta tagant kallinema.

Taavi Kurvits lausus, et ei öelnud, et hind hakkab kallinema. Tegemist on Omniva ja meediamajade prognoosiga, et vähemalt kord aastas hakatakse hinda üle vaatama.

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (muudatusettepaneku poolt 5: Mario Kadastik, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi; vastu 2: Aleksei Jevgrafov, Urmas Reinsalu; erapooletuid 0; ei hääletanud 1: Tõnis Mölder).

9. Muuta eelnõu § 1 punktis 51 (uues numeratsioonis punkt 57) postiseaduse § 39³ lõiked 8 ja 9 ning sõnastada need järgmiselt:

„(8) Universaalse postiteenuse osutaja avalikustab põhjendatud tasu suuruse oma veebilehel ja postkontorites viivitamata pärast lõikes 5 nimetatud määruse avaldamist Riigi Teatajas.

(9) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud määrus, millega kehtestatakse põhjendatud tasu suurus, hakkab kehtima 30 kalendripäeva pärast selle Riigi Teatajas avaldamist, kui määru
ei ole ette nähtud hilisemat kehtima hakkamise tähtpäeva.“

Selgitus: Muudatusettepanekuga sõnastatakse põhjendatud tasu kehtestamise menetluskord selgemalt. Tekstis ei tehta sisulisi muudatusi, vaid ainult keelelised.

Majanduskomisjon (Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ettepanek)

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (muudatusettepaneku poolt 6: Aleksei Jevgrafov, Mario Kadastik, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi; vastu 1: Urmas Reinsalu; erapooletuid 0; ei hääletanud 1: Tõnis Mölder).

10. Jätta välja eelnõu § 1 punkt 61.

Väljajäetav tekst:

„61) paragrahv 53 lõige 9 tunnistatakse kehtetuks;“.

Selgitus: Eelnõu muudatustega seoses ei ole vaja PostiS § 53 lõiget 9 kehtetuks tunnistada, kuna tegemist on rakendussättega, mis reguleeris 2009. a tegevuslubade kehtivuse algust. Käesoleva eelnõuga kavandatavad muudatused puudutavad eeskätt tegevuslubade kehtivuse lõpu kuupäeva.

Majanduskomisjon (Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ettepanek)

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (muudatusettepaneku poolt 5: Mario Kadastik, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi; vastu 0; erapooletuid 0; ei hääletanud 3: Aleksei Jevgrafov, Tõnis Mölder, Urmas Reinsalu).

11. Täiendada eelnõu § 1 punktiga 62 (uues numeratsioonis punkt 70), muutes järgnevate punktide numeratsiooni vastavalt ja sõnastada see järgmiselt:

“70) paragrahvi 53 täiendatakse lõikega 15 järgmises sõnastuses:

„(15) Enne 2027. aasta 1. jaanuari käesoleva seaduse § 10 lõike 1 punktis 2 ja 3 nimetatud postiteenuse osutamiseks antud tegevusluba kehtib kuni selle muutmiseni, kehtetuks tunnistamiseni või selles märgitud kehtivusaja lõpuni. Postiteenuse osutaja ei pea tegevusloa kehtivuse ajal esitama käesoleva seaduse §-s 21 sätestatud tegevuse alustamise teadet.“;

Selgitus: Postiseaduse, konkurentsiseaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seaduse jõustumisel jääb tegevusloa kohustus vaid universaalse postiteenuse osutamiseks (PostiS § 10 lg 1) ning edaspidi piisab teiste postiteenuse liikide osutamiseks majandustegevusteate esitamisest (PostiS § 21 lg 1). Õigusselguse eesmärgil lisatakse seadusesse üleminekusäte, mille kohaselt ei pea seaduse jõustumisel tegevusluba omavad teenuse osutajad esitama eraldi majandustegevusteadet seni, kuni neil kehtib vastav tegevusluba PostiS § 10 lõike 1 punktis 2 ja 3 nimetatud postiteenuse osutamiseks ning nad soovivad teenuse osutamist jätkata tegevusloaga väljastatud tüüptingimuste kohaselt. Praktikas on nimetatud tegevusload väljastatud Konkurentsiameti poolt kahele ettevõtjal viieks aastaks. Peale nimetatud tegevusloa lõppemist (vastavalt 2028 ja 2029 aastal), peavad teenust edasi osutada soovivad teenuse osutajad esitama majandustegevusteate vastavalt PostiS §-le 21. Kui postiteenuse osutaja soovib käesoleva seaduse jõustumise järgselt muuta väljastatud tegevusloaga kinnitatud teenuse osutamise tüüptingimusi, tuleb tal esitada majandushaldusasutusele vastavalt PostiS §-le 21 majandustegevusega alustamise teade. Väljastatud tegevusluba kaotab siis kehtivuse.

Majanduskomisjon (Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ettepanek)

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (muudatusettepaneku poolt 6: Aleksei Jevgrafov, Mario Kadastik, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi; vastu 1: Urmas Reinsalu; erapooletuid 0; ei hääletanud 1: Tõnis Mölder).

12. Muuta eelnõu § 1 punkt 62 (uues numeratsioonis punkt 71) ja sõnastada see järgmiselt:
 „71) seadust täiendatakse §-dega 53¹ ja 53² järgmises sõnastuses:

„§ 53¹. Universaalse postiteenuse põhjendatud tasule üleminek

(1) Käesoleva seaduse § 39² lõikes 4 nimetatud metoodika töötab välja ja avalikustab Konkurentsiamet oma veebilehel hiljemalt 2026. aasta 10. augustiks.

(2) Käesoleva seaduse § 39³ lõikes 1 nimetatud taotlus põhjendatud tasu suuruse kooskõlastamiseks esitatakse Konkurentsiametile esimest korda hiljemalt 2026. aasta 10. septembriks.

(3) Konkurentsiamet ei kooskõlasta aastatel 2026–2027 põhjendatud tasu muutust, mis on suurem kui pool kooskõlastamise aastale eelnenud _____ aastal kehtinud universaalse postiteenuse tasust.

(4) Kuni käesoleva seaduse § 39³ lõike 5 alusel esmakordse põhjendatud tasu suuruse kehtestamiseni kehtib käesoleva seaduse kuni 2026. aasta 31. detsembrini kehtinud § 6¹ lõike 2 alusel kehtestatud universaalse postiteenuse taskukohane tasu.

§ 53². Enne 2027. aasta 1. jaanuari tekkinud universaalse postiteenuse osutamise kohustuse täitmisega seotud kulude katmine

(1) Pärast 2027. aasta 1. jaanuari tasutakse universaalse postiteenuse makse ning esitatakse universaalse postiteenuse osutamisega seotud ebamõistlikult koormavate kulude hüvitamise taotlus ja menetletakse seda käesoleva seaduse enne 2027. aasta 1. jaanuari kehtinud redaktsiooni alusel ja korras.

(2) Universaalse postiteenuse makse tasutakse viimast korda hiljemalt 2027. aasta 25. jaanuariks.

(3) Tasutud universaalse postiteenuse maksed, mida ei kasutata universaalse postiteenuse osutamise kohustuse täitmisega seotud ebamõistlikult koormavate kulude hüvitamiseks, tagastatakse postiteenuse osutajale, kes tasus universaalse postiteenuse makseid makse tasumise kohustuse lõppemisele eelnenud kalendriaastal, nimetatud kalendriaasta jooksul tehtud maksete osakaalu alusel.

(4) Käesoleva seaduse enne 2027. aasta 1. jaanuariks kehtinud redaktsiooni §-s 41¹ nimetatud taotlus universaalse postiteenuse osutamise kohustuse täitmisega seotud ebamõistlikult koormavate kulude hüvitamiseks esitatakse kooskõlas käesoleva paragrahvi lõikega 1 viimast korda hiljemalt 2027. aasta 30. juuniks. Nimetatud taotlusesse võib koondada rohkem kui ühe kalendriaasta universaalse postiteenuse osutamise kohustuse täitmisega seotud ebamõistlikult koormavad kulud, kuid mitte pärast käesoleva seaduse § 39³ lõike 5 alusel _____ kehtestatud põhjendatud tasu jõustumist kantud kulusid.“;“.

Majanduskomisjon (*Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ettepanek*)

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (muudatusettepaneku poolt 5: Mario Kadastik, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi; vastu 2: Aleksei Jevgrafov, Urmas Reinsalu; erapooletuid 0; ei hääletanud 1: Tõnis Mölder).

13. Täiendada eelnõu § 1 punktiga 63 (uues numeratsioonis punkt 72) ja sõnastada see järgmiselt:

„72) seadust täiendatakse §-dega 53³ ja 53⁴ järgmises sõnastuses:

„§ 53³. Perioodilise väljaande edastamise põhjendatud tasule üleminek

(1) Käesoleva seaduse § 39² lõikes 4 nimetatud metoodika perioodilise väljaande edastamise osas töötab välja ja avalikustab Konkurentsiamet oma veebilehel hiljemalt 2028. aasta 1. jaanuariks.

(2) Käesoleva seaduse § 39³ lõikes 1 nimetatud taotlus perioodilise väljaande edastamise põhjendatud tasu suuruse kooskõlastamiseks esitatakse Konkurentsiametile esimest korda hiljemalt 2028. aasta 1. juunil.

(3) Alates 2028. aasta 1. novembrist kohaldatakse enne 2028. aasta 1. novembrit universaalse postiteenuse osutajaga sõlmitud perioodilise väljaande edastamise lepingule käesolevas seaduses sätestatud.

§ 53⁴. Universaalse postiteenuse osutamise regulatsiooni järelhindamine

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium analüüsib hiljemalt 2031. aasta 1. juuliks universaalse postiteenuse toimimist, sealhulgas perioodiliste väljaannete edastamise regulatsiooni toimimist, arvestades postituru arengut, tarbijakäitumise muutusi, teenuse kättesaadavust, rahastamise jätkusuutlikkust ning järelevalve korralduse ja rahastamise tõhusust, ning esitab vajaduse korral Vabariigi Valitsusele ettepanekud regulatsiooni muutmiseks.”.“.

Selgitus: Paragrahvidega 53³ ja 53⁴ nähakse ette perioodilise väljaande edastamise põhjendatud tasule üleminek ning nähakse ette regulatsiooni järelhindamine.

Lisatava § 53³ eesmärk on tagada sujuv üleminek perioodilise väljaande edastamise põhjendatud tasu regulatsioonile. Selleks sätestatakse tähtsajad tasu arvutamise metoodika väljatöötamiseks ja avalikustamiseks ning põhjendatud tasu kooskõlastamise menetluse esmakordseks läbiviimiseks.

Paragrahvi 53³ lõike 3 eesmärk on tagada enne seaduse jõustumist sõlmitud perioodilise väljaande edastamise lepingute kehtivuse jätkumine kuni nende lõppemiseni. Sellega välditakse kehtivate lepinguliste suhete ennetähtaegset muutmist ning tagatakse õiguspärase ootuse põhimõtte järgimine.

Paragrahvi 53⁴ eesmärk on tagada universaalse postiteenuse regulatsiooni toimimise järelhindamine pärast muudatuste rakendumist. Muudatuse kohaselt analüüsib Regionaal- ja Põllumajandusministeerium hiljemalt 2031. aastaks regulatsiooni mõju ning esitab vajadusel Vabariigi Valitsusele ettepanekud regulatsiooni muutmiseks. Järelhindamine võimaldab hinnata muudatuste mõju universaalse postiteenuse, sh perioodika, kättesaadavusele, kvaliteedile ja jätkusuutlikkusele, järelevalve korraldusele ja rahastamisele ning vajaduse korral kohandada regulatsiooni vastavalt praktikas ilmnunud vajadustele.

Majanduskomisjon (Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ettepanek)

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (muudatusettepaneku poolt 5: Mario Kadastik, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi; vastu 2: Aleksei Jevgrafov, Urmas Reinsalu; erapooletuid 0; ei hääletanud 1: Tõnis Mölder).

14. Asendada eelnõu § 2 punktis 4 konkurentsiseaduse § 53² lõikes 1¹ arv „0,4“ arvuga „0,8“.

Selgitus: Kehtiva konkurentsiseaduse § 53² lõike 1¹ kohaselt on rahastamiskohustusega ettevõtja järelevalvetasu 0,2% talle antud haldusaktis märgitud müügitulust. Eelnõuga kavandatava muudatuse tulemusena peab Konkurentsiamet hindama täiendavalt ka perioodilise väljaande edastamise kulude põhjendatust, kooskõlastama vastavad tasud ning teostama järelevalvet universaalse postiteenuse osutaja kulude arvestamise üle. Lisaks tekib Konkurentsiametil ülesanne töötada välja ja rakendada perioodilise väljaande edastamise tasude hindamise metoodika. Katmaks Konkurentsiametile täiendavate ülesannetega kaasnevat ressursikulu on vajalik suurendada ka rahastamiskohustusega ettevõtja

järelevalvetasu. Muudatusettepanekuga suurendatakse regulatsioonile allutatud ettevõtja poolt makstava järelevalvetasu määra 0,8%-ni. Täna on universaalse postiteenuse osutaja poolt riigieelarvesse makstav järelevalvetasu suurusjärgus 20 000 eurot aastas. Nii kehtiv 0,2% järelevalvetasu määr, kui eelnõus algselt planeeritud 0,4% on ebapiisav Konkurentsiametile nii universaalse postiteenuse ex ante hinnaregulatsiooni, kui ka perioodika kojukandega lisanduvate ülesannete täitmiseks. Konkurentsiamet arvestab täiendavate muudatuste valguses vajalikuks tööjõuressursi vajaduseks 3 FTEd ning tegelikult postiregulatsiooniga seotud ressursi kuluks kuni 240 000 eurot aastas.

Majanduskomisjon (Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ettepanek)

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (muudatusettepaneku poolt 5: Mario Kadastik, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi; vastu 2: Aleksei Jevgrafov, Urmas Reinsalu; erapooletuid 0; ei hääletanud 1: Tõnis Mölder).

15. Muuta eelnõu § 4 ja sõnastada see järgmiselt:

„§ 4. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2026. aasta 10. augustil.

(2) Käesoleva seaduse § 1 punktid 2, 12, 15, 16, 25–32, 34, 35, 37–40, 59, 64, 66, 68 ja 70 ning §-d 2 ja 3 jõustuvad 2027. aasta 1. jaanuaril.

(3) Käesoleva seaduse § 1 punktid 14, 36, 51, 58, 60 ja 69 jõustuvad 2028. aasta 1. novembril.”.

Selgitus: Eelnõu menetlustempot tulenevalt ning perioodilise väljaande edastamise regulatsiooni põhimõttelise muutmise tõttu on vajalik muuta seaduse sätete jõustumisaegu. Seaduse jõustumine esimeses etapis oli kavandatud 2026. aasta 1. aprillile, eelnõuga muudetakse jõustumisaega ja määratakse selleks 10. august (§ 4 lg 1). Muudatus arvestab seaduseelnõu menetluseks ettenähtud tähtaegadega ja normi adressaatidele (Eesti Post AS, Konkurentsiamet) vajaliku üleminekuajaga.

Üleminek universaalse postiteenuse põhjendatud tasule ning universaalse postiteenuse makse ja ebamõistlikult koormavate kulude hüvitamise regulatsioon, samuti tegevusloa regulatsiooni muudatused on kavandatud jõustuma 2027. aasta 1. jaanuaril (§ 4 lg 2).

Perioodilise väljaande edastamise teenus liigitatakse universaalse postiteenuse alla ning vastavad sätted jõustuvad 2028. aasta 1. novembril (§ 4 lõige 3).

Majanduskomisjon (Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ettepanek)

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (muudatusettepaneku poolt 5: Mario Kadastik, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi; vastu 1: Urmas Reinsalu; erapooletuid 0; ei hääletanud 2: Aleksei Jevgrafov, Tõnis Mölder).

Urmas Reinsalu lausus, et on vaidlus Konkurentsiameti ja Omniva puhul teenuse mittehinnastamise või tekkinud puudujäägi üle. Kõneleja uuris, kui suur on nõude maht ja kas eeldatakse, et riik peab selle eest tasuma.

Taavi Kurvits ütles informatsiooniks, et 2027. aasta 30. juuniks saab esitada viimase taotluse, mis käsitleb 2026. aastal tekkinud kulusid.

Urmas Reinsalu täpsustas, kas seal on mitme aasta teemad kõne all.

Sigrid Soomlais sõnas, et vaidlused on alates 2021. aastast üleval. Kogumaht on u 7 mln eurot. See on vahe Konkurentsiameti otsuste ja Omniva taotluste vahel. Kahe aasta osas (2021 ja 2022) on Konkurentsiameti ja Omniva vahel juba kokkulepped sõlmitud ning kompromissid leitud. Konkurentsiamet vaatab tagasiulatuvalt täiendatud metoodika järgi üle ka järgmised otsused. Kõneleja ei tea öelda, mis rahaline kokkulepe selle perioodi osas lõpuks tuleb.

Otsustati:

4.1. Teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda 10.06.2026 (poolt 5: Mario Kadastik, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi; vastu 1: Urmas Reinsalu; erapooletuid 0; ei hääletanud 2: Aleksei Jevgrafov, Tõnis Mölder).

4.2. Teha ettepanek teine lugemine lõpetada (poolt 6: Aleksei Jevgrafov, Mario Kadastik, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi; vastu 2: Tõnis Mölder, Urmas Reinsalu; erapooletuid 0).

4.3. Kui teine lugemine lõpetatakse, teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda ja viia läbi lõpphääletus 17.06.2026 (poolt 5: Mario Kadastik, Valdo Randpere, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi; vastu 2: Aleksei Jevgrafov, Urmas Reinsalu; erapooletuid 0; ei hääletanud 1: Tõnis Mölder).

5. Riigikogu liikmete Valdo Randpere, Madis Timpsoni ja Marek Reinaasi algatatud liiklusseaduse muutmise seaduse eelnõu (835 SE) teise lugemise ettevalmistamine

Marek Reinaas teavitas, et 835 SE-d käesoleval istungil ei käsitleta, vaid eelnõu on kavandatud 9.06.2026 komisjoni istungi päevakorda.

6. Info ja muud küsimused

Infot ei esitatud ja muid küsimusi ei arutatud.

(allkirjastatud digitaalselt)
Marek Reinaas
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Maria Haas
protokollija